

[Hans Hansen (Rørby).]

side af sagen, og det er den, om det er muligt at gøre det. Jeg tror ikke, at man kan undgå indenfor en tvangsudskrevet hær at have en ret streng disciplin, og jeg tror, der er stor fare for, at det hele, hvis man svækker den, så vil gå i fisk. Forudsætningen for en demokratisering af hæren er derfor i virkeligheden ikke tilstede under den tvang, som hæren er bygget op på, og jeg vil gerne her gøre opmærksom på, at det, vi mangler i dag, er realisationen af retsforbundets forslag om at sprede styrkerne og afskaffe den tvungne værnepligt. Jeg tror heller ikke, at man i det lange løb kan opretholde systemet med de store koncentrationer; det er dødsensfarligt, hvis der sker en katastrofe. Jeg mener derfor, at man, hvis hæren skal demokratiseres og humaniseres, må gå bort fra tvangssystemet og gå ind for en ordning, hvorefter det er alment menneskeligt at melde sig som forsvarer for sit fædreland, for at sige det lidt højtideligt. Jeg tror ikke på, at man er i stand til at ændre ret meget af det, man har i øjeblikket, fordi det er så dødsensnødvendigt at opretholde disciplinen. Men hvis man afskaffer den tvungne værnepligt, og hvis man lønner soldaterne, således at alle de understøttelser, man har at slæbe rundt med nu, blev afskaffet, og således at de var almindelige medborgere i vort samfund, kunne demokratisering og humanisering praktiseres på en helt anden måde end nu.

Alligevel vil vi naturligvis hilse den højtærede forsvarsministers forsøg med tilfredshed og give hans forslag vor støtte, men jeg vil ikke undlade at gøre opmærksom på, at forudsætningerne for at realisere det mangler. Disse forudsætninger kan man ikke få uden at gå ind på en almindelig medmenneskelig betragtning af de soldater, der er indkaldt, og gøre dem til virkelige medborgere; så kan man praktisere disse almindelige humanitære og demokratiske foranstaltninger, som vi fra vor side naturligvis vil støtte, men som vi alligevel

har en vis skepsis overfor. Man kan ikke gøre det til bunds, man kan ikke komme ret langt med demokratisering, når man ikke har grundlaget i orden.

Forsvarsministeren (Rasmus Hansen): Jeg takker de ærede ordførere for den villige modtagelse af de tre lovforslag, som er til behandling, og jeg forstår, det er hensigten, når forhandlingen her er bragt til afslutning, da at foreslå nedsættelse af et udvalg. Der kan der så blive lejlighed til at diskutere en række af de synspunkter, som er ført frem under forhandlingen i dag, og jeg skal derfor kun gøre nogle få bemærkninger nu.

Det ærede medlem hr. Thestrup var inde på spørgsmålet om den lønafkortning, som er omtalt i betænkningen fra det nedsatte sagkyndige udvalg. Jeg er ikke så begejstret for en lønafkortning som udvalget, jeg har alvorlige betænkeligheder ved at gøre lønafkortning til et led i straffesystemet. Det er jo rigtigt, at man har en sådan ordning i Sverige, men den praktiseres ikke på den måde, som udvalget har tænkt sig den gennemført her i landet. I Sverige er lønafkortningen et led i et straffesystem, som omfatter ikke alene militæret, men også den civile befolkning. Jeg frygter for, at skulle man indføre lønafkortning som et led i straffesystemet, ville det for det første komme til at virke overfor de værnepligtige på en måde, som befolkningen og de værnepligtige selv næppe vil finde helt rimelig — det er den ene side af sagen. Den anden side af sagen er, at skal man indføre lønafkortning overfor de tjenestemænd, som findes indenfor forsvaret, vil de blive stillet anderledes end andre tjenestemænd, og jeg er ikke så sikker på, at det ærede medlem hr. Thestrup, hvis vi i udvalget kommer til at diskutere problemet, vil være uenig med mig i, at der er mange grunde, som kan føre til, at man er betænkelig ved at følge udvalgets tankegang om at gøre lønafkortning til et led i straffesystemet.

Det ærede medlem hr. Carsten Raft var